

FOREWORD
RUBAIS BY MEVLÂNÂ

Although Mevlana Celâleddîn-i Rûmî has lived approximately 800 years ago, he is well known and his works are benefited from not only in the lands where he lived, but all over the world.

What makes Mevlânâ and his ideas universal? What do people of different religions, cultures and lifestyles find in these verses spoken centuries ago?

As Hazrat Mevlânâ has said, "I have brought only one rose from that divine rose garden. For those who understand and look without prejudice, this rose is enough to describe the qualities of that garden." this book has been prepared to bring a leaf from that rose by valuable rubais, that can be guidance of life for people.

Hızır said, "If the time for roses has passed, look for the rose in rose water!" We, too, should try to smell the scent of the rose among these rubais and determine our path by going in the direction he points out.

In his well-known rubai, which is available in all manuscripts, Mevlânâ says:

"I am the servant of the Qur'an.

I am the dust of the path of Muhammad the Chosen.

Whoever narrates that I said anything other than that,

I shall complain about that person and the words he said."

This rubai should be used as a template when trying to understand and interpret Hazrat Mevlânâ, his works and his way of life.

In another verse he says, "One sign is enough for the wise, they will understand the rest."

I would like to thank Nevit Oğuz Ergin, Meral Ekmekçioglu and all those who contributed to this book, bringing water from the spring of Hızır as much as their own container can hold.

I pray that the windows of all of us's hearts stay open to reach the most precious.

Esin Çelebi Bayru

ÖNSÖZ
HZ. MEVLÂNÂ RUBÂÎLER

Hız. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî, 800 yıl kadar önce yaşamış olmakla birlikte günümüzde sadece yaşadığı topraklarda değil, dünyanın dört bir tarafında tanınmakta ve eserlerinden faydalanılmaktadır.

Hız. Mevlânâ'yı ve fikirlerini evrensel kılan nedir, farklı din, kültür ve yaşam biçimini benimseyen insanlar yüzyıllar öncesi söylenmiş bu dizelerde neler buluyor?

Hız. Mevlânâ'nın "Ben o ilâhî gül bahçesinden ancak bir gül getirdim. Anlayana ve önyargısız bakana bu gül o bahçenin vasıflarını anlatmaya yeter." dediği gibi, elimizdeki bu kitap o gülden bir yaprak getirmek için insanlara bir yaşam kılavuzu, bir yol gösterici olabilecek değerli rubâîlerden hazırlanmıştır.

Hız. Pîr, "Gül zamanı geçtiyse, gülü gül suyundan ara!" demiş. Biz de bu rubâîler arasından gül kokuları almaya, onun işaret ettiği yöne giderek yolumuzu tayin etmeye çalışmalıyız.

Hız. Mevlânâ bütün yazma nüshalarda da mevcut olan o tanınmış rubâîsinde şöyle demiştir:

"Ben Kur'ân'ın bendesiyim.
Seçilmiş Muhammed'in yolunun tozuym.
Kim ondan başka bir şey söylediğimi naklelerse,
O kişiden de, söylediği o sözden de şikâyetçiyim."

Hız. Mevlânâ'yı, eserlerini, yaşam tarzını anlamaya çalışırken, yorumlarken bu rubâîyi bir şablon olarak kullanmak gerekir.

Bir başka yerde ise "Akıllılara bir işaret kâfidir, gerisini anlar onlar." demektedir.

Bu kitap ile kendi kaplarının aldığı ölçüde Hız. Pîr'in pınarından su getiren Nevit Oğuz Ergin, Meral Ekmekçioğlu ve emeği geçen herkese çok teşekkür ediyor, hepimizin en değerliye ulaşabilmek için gönül penceresimizin açık olmasını niyaz ediyorum.

Esin Çelebi Bayru

*I would like to dedicate this book to Meral Ekmekçioğlu.
Without her support and encouragement,
this work would have never been completed.
I also thank her for her patience and
guidance over the many years it took to edit the
Turkish translation, word by word.*

*Bu kitabı Meral Ekmekçioğlu'na
ithaf etmek istiyorum.
Onun desteđi ve cesaretlendirmesi olmasa idi,
bu çalışma asla bitemezdi. Aynı zamanda, yıllar
içerisinde bu kitabı defalarca kelime kelime okuyarak
günümüz Türkçesiyle anlaşılır hale getirilmesinde
gösterdiđi sabır ve yönlendirme için de kendisine
sonsuz teşekkür ederim.*

Nevit Oğuz Ergin

*I would like to give special thanks to the following people.
Without their support, this project would not have been possible:*

*Dr. Erdođan Erol,
Mehti Demir,
Asuman Tezcan Mirer,
Cengiz Ergin,
Sergey Sechiv,
Professor Mahmoud Ghanadan,
Kavous Barghi,
Keikhosro Barghi,
The Group of Scholars at Stanford University
and Millicent Alexander.*

*Aşağıda ismi geen kişilere ayrıca teşekkür etmek istiyorum.
Onların desteği olmasaydı bu projeyi gerekleştirmek mümkün olmayacaktı:*

*Dr. Erdođan Erol,
Mehti Demir,
Asuman Tezcan Mirer,
Cengiz Ergin,
Sergey Sechiv,
Profesör Mahmoud Ghanadan,
Kavous Barghi,
Keikhosro Barghi,
Stanford Üniversitesi'ndeki akademisyen grubu
ve Millicent Alexander.*

Nevit Oğuz Ergin
Meral Ekmekçioğlu

*Love's fire makes the world warm.
Love's milk of kindness
soothes the suffering.
How impudent is the man who is not
ashamed in front of that moon,
The one that even the sun is
embarrassed by.*

Dünya aşkın ateşiyle ısındı.
Istıraplar aşkın şefkatli sütüyle azaldı.
Güneşin bile utandığı Ay'dan nasıl olur da
insan utanmaz.

A 15-1 60 60

*My essence is kneaded by pure,
clean, ruby-colored wine.
The glass in my hand yells, screams.
I am at the top of that wine
for some time.
That wine is my head.*

Özümüz, kırmızı renkli saf temiz
şarapla yoğrulmuş.
Elimizdeki kadeh bağırıp feryad eder.
Bazen şarap bizi içer.
Bazen biz şarabı içeriz.

A 15-2 50 50

*You haven't noticed the tears of the
unfortunates. Every day you are
drunk, and smoke covers your eyes.
You haven't heard the cries of the
ones in hell, yet you talk about the
love of Beauties.
Love goes with humiliation;
Fame has nothing to do with Love.*

Bahtsızların gözyaşlarını görmedin.
Günlük hayatın tozu ve dumanı
gözlerini örttü.
Cehennemdekilerin ağlayışlarını duymadın,
Sevgilinin aşkından bahsediyorsun.
Aşkın yolu alçalmaktan geçer.
Şan ve şöhretin aşkla hiçbir alâkası yoktur.

A 20-41 34 34

*It is too bad that time has gone by.
Yet, we are still crazy, insane.
It is night. It is cloudy. Our ocean
has no boundary.
Embarked on a ship, we are sailing
on God's sea
With the help and kindness of God.*

Ne yazık ki zaman geçti
ve biz hâlâ deli dîvâneyiz.
Bulutlu bir gecede kıyısı
belli olmayan bir denizdeyiz.
Bir gemiye binmişiz, Allah'ın denizinde,
Onun lütfu ve yardımı, bizi alıp
götürmekte.

A 15-3 7 7

*Those pale words coming
out of ruby lips
Cover coral with color games
And cause there to be glitter in the
torch of faith.
We say many words,
but we can't talk like Him.*

O cana canlar katan güzelin
tatlı sözleri rensizdir.
Ama mercanlara renkler başışlar
ve iman meşalesinde parıldar.
Biz de çok sözler söyledik,
ama O'nun gibi söyleyemedik.

A 15-5 30 30

*Beloved, what is the best job
for a fig seller?
"To sell figs," naturally, O my soul.
"Living drunk, dying drunk," and
running to resurrection as a drunk
Is the most suitable one for us,
O Beloved.*

İncir satıcısı için en iyi iş nedir?
Tabii ki "incir satmaktır".
Sarhoş yaşamak, sarhoş ölmek ve
mahşere de sarhoş girmek bizim için
en uygundur, ey Sevgili.

A 15-4 55 55

*Come, the glory of Your face
cannot be concealed.
Come, Your beauty is not
made by man's semen.
Don't hide behind anger;
Your beauty cannot be hidden.*

Gel, yüzünün nuru gizlenecek
bir nur değil.
Güzelliğin insan tohumundan gelmiş değil.
Gel sevgilim, kendini öfke perdesi
ardında gizleme gel.
Gel ki senin güzelliğin
gizlenecek güzellik değil.

A 15-4 65 65

*That Beloved who wakes me up at
night wet my altar with my tears.
Suddenly, without saying a word,
He threw me into the water of life.
Now, that water gives sweetness
To the water of my bitter tears.*

Gece beni uyutmayan sevgili,
mihrâbımı, gözyaşlarımla ıslatmak ister.
Bana bir şey söylemeden,
aniden beni suya attı.
Şimdi o su, bana tat vermede.

A 20-42 18 18

*The One who created you by Himself
Won't leave you helpless in the
middle of Love.
The place where you form your
opinions, that is called heart.
He shows hundreds of friends to you.*

Seni tek başına yaratan, aşkın içinde
yardımsız bırakmaz seni.
Düşüncelerini oluşturduğun gönül
evinde seni yalnız bırakmamak için
yüzlerce dost gösterir sana.

A 20-44 57 57

*When my Essence turns
into a sea of infinity,
The face of my particles shines.
I burn like a candle on the way of Love
In order to reduce my times to one time.*

Aslım sonsuzluk denizine dönüştüğü
zaman bütün zerrelerim parlar.
Zamanlarımı tek bir zamana indirmek için
Aşk'ın yolunda bir mum gibi yanarım.

A 20-43 19 19

*Your voice would sing the song of our heart,
Would be merry, sing day and night.
We get tired and sick when your voice is tired.
Your voice would chew sugar, eat honey.*

Sesin, gönlümü zün şarkısını söyler.
Gündüz-gece neşeyle şarkı söylesin.
Sesin yorulduğunda,
biz de yorulup hasta oluruz.
Senin sesin şekerler çiğnesin, ballar yesin

A 20-45 4 4

*First, He pampered me with a thousand favors,
Then burned me with a thousand troubles.
He was playing with me, like a dice of His love.
When I died from myself, became Him,
He threw me out.*

Önce beni binlerce iltifatla okşadı.
Sonra binlerce dertle yaktı.
Benimle aşkının zarı gibi oynuyordu.
Ben, kendimde ölüp O olduğumda,
fırlattı attı beni.

A 16-7 20 20

*This fire of Love cooks, matures us,
Pulls us every night to the tavern,
And separates us from all others.
Love makes us friends with only
the ones in the tavern.*

Bu aşk ateşi bizi pişirip olgunlaştırıyor.
Herkesten ayırıp her akşam
meyhaneye götürüyor.
Ve aşk bizi sadece meyhanedekilerle
arkadaş ediyor.

A 16-8 9 9

*O flowing tears, say to the Beauty
Who adds Love to our heart, to our
garden, to our spring,
That if we remember just one night
among the others we spent together,
Let Him excuse us, not chastise us.*

Ey akıp giden gözyaşı, gönlümüze,
bahçemize ve ilkbaharımıza
aşk katan güzele de ki:
Beraber geçirdiğimiz gecelerden sadece
bir tanesini hatırlarsan,
mazur gör bizi ayıplama.

A 20-47 28 28

*O Beloved who stays alone
like the sun, come!
Gardens, orchards are pale
without Your face: Come!
Earth is nothing but dirt and dust
without You: Come!
That gathering, this joy are cold
without You: Come!*

Ey güneş gibi tek olan sevgili, gel.
Senin yüzün olmadıkça, bağ bahçe
sarmış solmuştur, gel.
Sensiz dünya toz topraktır, gel.
Bu meclis, bu neş'e sensiz soğuktur, gel.

A 21-50 -- 64

*The moon rose at night, but couldn't
find our circling.
He sent awards to the ones who turn
around at night.
The color of dawn is red,
Because he is ashamed of our pale
faces.*

Geceleri yükselen Ay bile Senin çevreni
bulamamıştır.
Geceleri Seni bulmak için uğraşana,
dönüp dolaşana, Senin Ay'ından ödülleri gelir.
Şafağın kızıllığı, Senin solgun yüzünün
güzelliğinden utanır.

A 16-12 12 12

*O morning breeze, tell us
If, on your way, you see that heart
Full of the flame of Love,
That heart that melts
hundreds of marbles, granites!*

Ey sabah meltemi, aşkın alevi ile dolup
taşmış, gönlü gördün mü?
Yüzlerce mermeri ve graniti bile eriten,
O gönlü, gördün mü?

A 21-48 10 10

*O fickle fortune, you are disturbing
the peace and comfort of my heart
With all kinds of deceits.
But, you will see on the day
when I sit at your table
How I can make polished bowls
from the moonlight.*

Ey gülünesi kader, gönlümdeki huzur ve
rahatlığı her türlü hileyle bozuyorsun.
Sofranda oturacağım gün göreceksin ki;
Ay ışığından, parlak kâseler yapacağım.

A 17-15 59 59

*Master, You haven't seen us
even in Your dream.
We won't see each other till next year.
O night, you are looking
at us every moment,
But you don't see us till
the light of early dawn.*

Efendi, sen bizi rüyada
bile görmez oldun.
Birbirimizi önümüzdeki seneye
kadar da görmeyeceğiz.
Ey gece, her dakika bize bakıyorsun.
Ancak, şafağın aydınlığı olmadan bizi
göremezsin.

A 21-53 11 11

*O one who gives away the pearl
of faith for a loaf of bread,
O one who sacrifices the Essence
of his Heart for a piece of barley,
Likewise, in the end, Nimrod*
Didn't give his heart to Abraham,
But gave it to a mosquito instead.*

* Koran 21:58-69

Ey, bir dilim ekmek için
imanının incisini veren kişi,
Ey, bir parça arpa tanesi için
gönlünü feda eden kişi,
Nemrut da İbrahim'e kalbini vermedi*
ama, sonunda canını bir sivrisineğe verdi.

* Kur'an, Âyet 21, Sûre 58-69

A 16-14 41 41

*The Beloved whose scattered hair makes everyone confused
Asked me with sweet ruby lips that were leaking honey,
"Are you sorry about our separation?"
"O my soul, so very much so
That all the world's sorrows
Are in that sorry!"*

Dağın saçlarıyla herkesin kafasını
karıştıran sevgili, lâl renkli tatlı
dudaklarından bal dökerek sordu:
"Ayrılığımızdan pişman oldun mu?"
"Ey canım benim, hem de nasıl pişmanım,
pişmanlıkların tümü bu pişmanlıkta."

A 16-13 61 61

*Your heart is the sea of pearls and corals:
Get rid of them.
The way of truth is closed to greedy people.
Flesh opened its mouth like a shell and said,
"Even soul can't fit there. How can I?"*

Gönlün, inci ve mercanların denizidir.
Kurtul onlardan.
Cimrilere gerçeğin yolu kapalıdır.
Beden, bir sedef gibi ağzını açmış,
"Canın bile sığmadığı yere ben
nasıl sığarım?" diyor.

A 20-46 31 31

*O Beloved, we are so close
to You in Love,
So close that wherever You step,
we become the ground there.
Is it proper that in the creed of Love We see
the universe with You, but we don't see You?*

Sevgili, aşkta sana çok yakınız.
O kadar yakınız ki, nereye ayağını bassan,
o yerin toprağı oluruz.
Âşıklık mezhebinde bu nasıl bir şeydir ki,
kâinatı seninle görelim de,
Seni görmeyelim.

A 21-52 14 14

*O the greenness of every tree, garden
and orchard, every grass and meadow,
O my Glory, fate and greatness, O my
solicitude, my sema, my honesty, my deceit:
Come! Without you,
Everything is empty words.*

Ey her ağacın, bağın-bahçenin,
her çayırın-çimenin yeşilliği.
Ey benim ihtişamım,
kaderim ve büyüklüğüm.
Ey endişelerim, semâ'm,
dürüstlüğüm, yalancılığım.
Gel, sen olmadıkça dünya bomboş.

A 16-9 67 67